

ЛІТАРАТУРА І МАСТАЦТВА

ОРГАН МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І ПРАПЛЕННЯ САЮЗА СОВЕЦКІХ ПІСЬМЕНІКАУ БССР

№ 2 (965)

Субота, 9 студзеня 1954 года

Цана 50 кап.

Молодзь — будучыня мастацтва

Асноўная мета савецкай мастацкай школы — выхаванне маладых асобных спецыялістаў, якіх у дасканаласці будучы валодала прафесійным майстэрствам.

Выпускнікі нашых вышэйшых мастацкіх навучальных устаноў, музычных і мастацкага вучылішчаў павінны таксама валодала майстэрствам педагога-выхавальца. Узброены глыбокімі і разнастайнымі ведамі ў галіне марксісцка-ленінскай эстэтыкі, на грамадскіх навук і па сваёй неспаряднай спецыяльнасці, яны павінны ўдзельнічаць у далейшым удзеле ўсіх жанраў беларускага мастацтва, спрымаць павышэнню культуры тэатральных і музычных калектываў.

У ліку лепшых выхаванцаў навучальных устаноў — спявачкі Т. Шышко і Р. Асіпенка, аргысты драмы І. Драздова і Ю. Галяк, піяніст І. Палівода, кампазітар Э. Тыранд і некалькі іншых. Але многія з іх, што скончылі Тэатральны інстытут, з прычыны прафесійнай адназначнасці працуюць не па сваёй акторскай спецыяльнасці. Значная ж колькасць іх, што працуюць у тэатрах імя Янкі Купалы, Якуба Коласа і Пінскага тэатры, часта выконваюць свае ролі так, што гэта не стае прыкметнай падзеяй у творчым жыцці калектыва.

Сярод былых студэнтаў амаль няма кваліфікаваных канцертмайстраў-піяністаў, а сярод выхаванцаў струнай кафедры — творца сталых саістаў філармоніі і астрады.

На нізкую педагогічную кваліфікацыю выпускнікоў кансерваторыі — выкладчыкаў вышэйшых спецыяльных, тэорыі і гісторыі музыкі, якія скончылі кансерваторыю, скарыцца кіраўнікі ўсіх навучальных устаноў.

На асноўнай у тэатральна-мастацкім інстытуце кафедры акторскага майстэрства працуюць вольныя рэжысёры і акторы. Але амаль усё яны сумяшчальнікі і таму не аддаюць усёй сваёй энергіі выхаванню студэнцкай моладзі.

Недавальняюча працуюць саветы ВНУ і вучылішчаў. Іны недастаткова займаюцца ўдасканаленнем метадык выкладання, вывучэннем лепшых узорнаў работы кафедр і выкладчыкаў спецыяльных дысцыплін.

Не задавальняе яшчэ і дзейнасць мастацкага вучылішча. На рэспубліканскай выстаўцы вельмі мала было твораў яго выхаванцаў у галіне скульптуры і графікі. Неабходна палепшыць педагогічны працэс у вучылішчах, павысіць патрабавальнасць у адносіх студэнтаў, саўвяды ўлічваючы іх сапраўдную таленавітасць і прафесійныя якасці.

На музычным, тэатральным і мастацкім навучальнымі ўстановамі часта застаецца таленавітае юнацтва таму, што кіраўнікі гэтых устаноў не хочуць турбаваць сабе клопатамі аб пошуках найбольш здольных людзей. Студэнты тут набіраюць самадзейна, толькі па заявках, якія атрыманы інстытутамі і ў вучылішчах. Не спарыстоўваюцца для гэтай мэты абласныя і раённыя агляды мастацкай самадзейнасці, якія часта выстаўкі прыкладной і выкладчыцкай творчасці.

Не менш важная задача — рашуча падысць узровень выкладання і арганізацыю староў навукова-даследчую работу ў ВНУ. Нельга больш разлічваць на пазнаўчэнне нашых навучальных устаноў прафесарамі і дацэнтамі з іншых гарадоў краіны. Выкладчыкаў трэба рыхтаваць па дэкладнаму плану праз аспірантуру не толькі ў Маскве і Ленінградзе, але і неспарядна ў Мінску. Неабходна таксама праправаваць і ад тых педагогаў, якія цярпяць працуюць, каб яны абаранілі кандыдацкія і доктарскія дысертацыі.

Выхаванцы нашых навучальных устаноў тэорыі і адукацыі рэдка спалучаюцца з сістэматычнай творчай і педагогічнай практыкай. У гэтай галіне яшчэ

пагану скалярства. У мэтах палепшэння выхавання выкладчыкаў і іншых майстроў опернай сцэны неабходна арганізаваць опернай студыі пры кансерваторыі па прыкладу Масквы, Ленінграда і Кіева. Сталай базай для творчай практыкі студэнтаў павінны стаць тэатры і канцэртныя арганізацыі сталіцы, а таксама мінскія музычныя школы — самігодна і дасцігодна. Студэнты неабходна прыцягваць не толькі для выступленняў у масоўках, як гэта часта бывае, але і ў якасці выхаванцаў асноўных партый і ролей на сцэне. Толькі пры гэтых умовах будучы знойдзены найбольш плённыя метады выхавання моладзі, знікне незадаволенасць тэатральных калектываў новым пазнаўчэннем, якое яны атрымліваюць з кансерваторыі і Тэатральнага інстытута.

Слабая педагогічная і метадычная падрыхтоўка музыкантаў, педагогаў-выкладчыкаў, выкладчыкаў малевання і іншых тлумачыцца і тым, што не забяспечана вывучэнне ўсіх метадычных дысцыплін у ВНУ, не ліквідаваны фармалізм, начотніцтва і дагматызм у лекцыях. Нельга лічыць нармальным і тое, што ў кансерваторыі няма кваліфікаванага прафесара-музыкантаў, што там не чытаюцца гісторыя піянізма, метадыка выкладання на струнных і духавых інструментах. У мастацкім вучылішчы чамусьці спынілі чытанне курса дэкарацыйна-прасторвага афармлення, а са скульптурнай ўжо даўно не займаюцца найбольш асобным і метадычна падрыхтаваным майстрам гэтага віда мастацтва.

Не ўкамплектаваны яшчэ па-сапраўднаму прафесарамі і выкладчыкамі мастацкі факультэт Тэатральна-мастацкага інстытута.

Ці-ж можна далей цярпець такое становішча, калі з-за нехайнага, выкладчыкаў набору студэнтаў і вучняў кансерваторыі не падрыхтавала час ролі кансерваторыі ў выхаванні новых кампазітараў надзвычай зменшылася. Гэта адрылася з-за беспалатонсці дырэктары кансерваторыі да ўкамплектавання яе творчага аддзялення.

Неабходна нарэшце пакончыць з абмяжаванцю кіраўнікоў вакальнай і струнай кафедр кансерваторыі і музычных вучылішчаў да твораў беларускіх кампазітараў, якія яшчэ не займаюць прыкметнага месца ў праграмах асноўных дысцыплін.

Вялікую патрэбу ў кваліфікаваных кадрах мае калгасная вёска, якая перажывае выключны ўздым пасля гістарычных перамоў вераснёўскага Пленума ЦК КПСС. Гэта абавязвае ўраўнаважэнне вышэйшых і сярэдніх спецыяльных навучальных устаноў Міністэрства культуры БССР праглядзець профіль спецыялістаў, якія рыхтуюцца. Неабходна дамагчыся таго, каб у бліжэйшы час было адкрыта аддзяленне рэжысуры самадзейнай сцэны ў Тэатральна-мастацкім інстытуце, кіраўнікоў студый выяўленчага і прыкладнага мастацтва ў рэспубліканскім мастацкім вучылішчы, а таксама аддзяленню мастацкіх кіраўнікоў сельскіх клубаў і дамоў культуры ў музычных вучылішчах.

Выскародную задачу выхавання маладых майстроў мастацтва нашы навучальныя ўстановы асабліва палепшэння ўсёго навукова-педагогічнага працэсу, павышэння вучэбнай дысцыпліны, больш патрабавальнага адбору студэнтаў з асяродка таленавітага юнацтва.

Нарада пачынаючых пісьменнікаў

У Маладзечна адбылася абласная нарада пачынаючых пісьменнікаў, складаная аб'ёмна камасола і бюро літаратурнага аб'яднання пры рэдакцыі газеты «Сталінскі шлях».

Удзельнікі нарады праслухалі даклад М. Клімовіча аб навідзёных задачах беларускай літаратуры. Справаздачу аб рабоце бюро літаратурнага аб'яднання зрабіў сакратар бюро Т. Ізайлаў.

На нарадзе адзначылі некаторы рост літаратурнага аб'яднання. Яно зараз налічвае больш 30 чалавек. Разам з тым, удзельнікі нарады падверглі рэзкай крытыцы работу бюро. Літаратурнае аб'яднанне існуе ўжо больш двух год, але творча сабе не вымушае. Гэта вынік таго, што бюро слаба працавала з пачынаючымі аўтарамі. Пасяджанні склікаліся вельмі рэдка, на іх не абмяркоўваліся важныя пытанні літаратурнага жыцця.

За апошні час абласная газета не надрукавала ні адной літаратурнай старонкі.

не публікуюцца апавадзіні, вельмі мала з'яўляюцца ў газете вершы, нарысы, добрыя фельетонаў, крытыка-бібліяграфічных артыкулаў.

На нарадзе пратавалі секцыі прозы і паэзіі. Разглядаліся творы пачынаючых аўтараў А. Усва, А. Гелроўна, Н. Вяйкхоўскага, Н. Гродненца, А. Гурко, Р. Лосі і іншых. Адзначалася, што аўтары б'юру вельмі важныя, патрэбныя тым. Аднак у пачынаючых паэтаў слаба чульны ўласны голас, іх творы часта носіць перайманны характар.

У рабоце нарады прынялі ўдзел пісьменнікі М. Клімовіч, І. Грамовіч, А. Бачыла.

Нарада выбрала новы склад бюро. Намечаны мерапрыемствы па палепшэнню работы літаратурнага аб'яднання.

Удзельнікі нарады выказалі пажаданне, каб маладоў літаратурнаму аб'яднанню Саюз савецкіх пісьменнікаў Беларусі аказаў сістэматычную дапамогу.

(Наш кар.)

Насустрэч вялікай гадавіне

Працоўныя Савецкай Украіны сустракаюць выдатную гістарычную падзею, як свята перамогі наваеі пераарушнай дружбы народаў СССР, аб'яднаных навакоў Комуністычнай партыі. Гэтая дружба — рухавая сіла савецкага грамадства, крыніца пераможнасці і славы вялікай савецкай Айчыны.

Разам з усім народам актыўна ўключыліся ў падрыхтоўку да знамянальнай даты — 300-годдзя з дня ўз'яднання і прапаўніцы культуры Савецкай Украіны. Многія тэатры ўвайлі ў рэпертуар п'есы А. Карнейчука «Вагані Хмяльніцкі». Увагу тэатраў прыцягвае драматычны твор Л. Дятэракі «Наваеі разам». Львоўскі тэатр оперы і балета канчае работу над паставоўкай оперы С. Людкевіча «Аляксэя Дубоўш». У рэпертуарныя планы тэатраў уключаны творы украінскіх і рускіх класікаў, п'есы, у якіх адлюстравана падзеі Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі, разгром ворага ў грамадзянскай вайне, барацьба з намецка-фашысцкімі захопнікамі. Сярод такіх п'ес — творы рускіх, украінскіх і беларускіх савецкіх драматургаў.

Кіеўская кінастудыя мастацкіх фільмаў рыхтуе новыя калорныя фільмы «Вагані Хмяльніцкі» па сцэнарыю А. Карнейчука. Са студзеня па май 1954 года па ўсіх кінастарах рэспублікі будзе праводзіцца кінафестываль. Вялікае значэнне наладзіла дэманстрацыю кінафільмаў на вёсцы.

Завяршаецца падрыхтоўка раду цікавых радыёперадач, прысвечаных знамянальнай даче, у якіх прымуць удзел рускія і украінскія майстры мастацтва. Прыняты да выдання новыя пэні пра дружбу народаў нашай краіны, Комуністычнай партыі. Па заваку брацкіх савецкіх рэспублік падрыхтаваны чыны перадач пра дасягненні ў развіцці народнай гаспадаркі і культуры Савецкай Украіны.

Выдавецтва рыхтуюць спецыяльныя выданні; многа плакатаў і рэпрадукцый карцін прысвечана знамянальнай даче. Прадпрыемствы фотатраўмывальнасці распачалі выраб фотаальбомаў на тэму ўз'яднання.

Многа тэатраў і музычных калектываў Украіны п'яваюць у Маскве і гарадах брацкай РСФСР. Мастакі Савецкай Украіны будучы дэманстраваць перад вялікім рускім народам свае творчыя дасягненні, адобіты пад дабравольным уплывам самай перамоў і спеце рускай культуры. Украіна гасцінна прыме рускіх мастакоў, якіх будучы выступаць у Кіеве і абласных цэнтрах рэспублікі. Намечаны таксама гастролі украінскіх тэатраў у Беларусі. Так, напрыклад, Харкаўскі украінскі тэатр імя Шчуўчанкі пакажа свае спектаклі ў сталіцы Беларусі, Каменец-Падольскі драматычны тэатр — у Оршы, Віцебску, Магілёве.

Нагхнёна працуюць над новымі творамі, прысвечанымі знамянальнай даче, жывапісцы, скульптары, архітэктары, кампазітары, майстры народнага мастацтва і мастацкай траўмывальнасці. Праддднікі культуры УССР прыкладваюць усё намаганні да таго, каб прадеманстраваць у дні свята вялікай творчай дасягненні, адобіты таленавітым украінскім народам пад кіраўніцтвам Комуністычнай партыі і Савецкага ўрада.

П. ЗАМАНСКІ.

Кіеў.

Гомель будзеца

Шырокім фронтам ідзе забудова абласных цэнтраў рэспублікі. Гэта ажрава бачна па прыкладзе Гомеля. Горад хутка аднаўляецца і забудоваецца шматпавярховымі жылымі дамамі, навучальнымі і культурна-асветнымі ўстановамі.

Асноўнай кампазіцыйнай генеральнага плана Гомеля з'яўляецца трохкутнік вуліцы Савецкай, Комсамоўскай, Перамогі. Іны звязаны з трыма плошчамі — Прывакзальнай, Савецкай і Перамогі. Два вялікія будынікі — вакала і Наада культуры імя Леніна — вывучалі ае архітэктурны напрамак. У гэтым годзе тут пачнецца будаўніцтва 58-кватэрнага п'япавярховага жыллага дома. Задача яго ў эксплуатацыю завершанай архітэктурнае афармленне Прывакзальнай плошчы.

Комсамоўскае вуліца ў мінулым была забудавана адна-двух і часткова трохпавярховымі дамамі. Цяпер тут узводзяцца чатырох і п'япавярховыя будынікі. Два 49-кватэрныя дамы прызначаюцца для прафесараў і выкладчыкаў Інстытута інжынернаў чыгуначнага транспарта. Запланавана будаўніцтва вялікага 130-кватэрнага п'япавярховага дома.

На адрыку вуліцы Карповіча да Пешайскай закончана кладка сцен чатырохпавярховага жыллага дома, які на сваёй архітэктурны будзе адным з прыгажэйшых у горадзе.

Найбольш цікавым месцам на Комса-

Падрыхтоўка да свята

Адская кінавая фабрыка пачала друкаваць першую і другую часткі рамана лаўрата Сталінскай прэм'іі Натана Рыбака «Пераляскаўская Рада».

На здымку: адна з лепшых кантраляраў фабрыкі В. Губерман працярае гатовыя кнігі.

Фота А. Падбярэскага.

ПОЛАЦК

Культурна-асветныя ўстановы Полацкай вобласці аддаюць вялікую увагу справе правядзення лекцый, дэкладу, гутарак, кінажных выставак, якія прапагандаую іду ў дружбы народаў і інтэрнацыяналізм.

Полацкая абласная бібліятэка арганізавала кінажныя вітрыны украінскай класічнай і сучаснай савецкай літаратуры. Цяпер бібліятэка рыхтуе літаратурна-мастацкі ваче, прысвечаны юбілейнае даче.

Абласное лекцыйнае бюро разаслала ўсім з снвы лектарскім групам і аб'яднанням сельскіх лектарыў прыкладную тэматыку лекцый і дэкладу, прысвечаную 300-годдзю ўз'яднання Украіны з Расіяй.

Драматычны калектыў Полацкага гарадскога клуба рыхтуецца адзначыць свята дружбы народаў сваім новым спектаклем «Ллатон Крэчэч» А. Карнейчука.

Чарговы акадэмічны канцэрт у Полацкай музычнай школе будзе прысвечаны украінскай музычнай культуры. На канцэрце педагогі і вучні выканаюць украінскія народныя пэні і пэні савецкіх кампазітараў.

ГРОДНА

Працоўныя вобласці рыхтуюцца шырока адзначыць 300-годдзе ўз'яднання Украіны з Расіяй. На прадпрыемствах, у МТС, калгасе агітары праводзяць гутаркі аб гэтай гістарычнай даче, аб дружбе народаў СССР, аб дасягненнях украінскага народа за гады савецкай улады.

Абласное аддзяленне таварыства па распаўсюджванню палітычных і навуковых ведаў распрацавала шмат лекцый, якія чытаюцца ў сельскіх лекторыях. У гарадскіх, раённых і сельскіх бібліятэках адкрыты

Першая старонка.

Перадавы. — Молодзь — будучыня мастацтва. В. Іваноў. — Гомель будзеца. Я. Данская. — Цікавы альбом. Да 300-годдзя ўз'яднання Украіны з Расіяй.

Другая старонка.

Ул. Юрэвіч. — Пабло Няруда. С. Маргунскі. — Нашы дасягненні і планы. Я. Шахаўскі. — Новыя кнігі ў 1954 годзе. Ан. Клышко. — Першае знаёмства.

Трэцяя старонка.

Д. Лукас. — Опера пра героюў Краснадона. М. Міхайлаў. — Гродзенскія прэм'еры. Д. Арлоў. — Дэбют артыстка.

Чацвёртая старонка.

Ул. Корбан. — Перакладчык (байка). Актывізаваць работу сельскіх культветустановаў. А. Северын. — Па гандлёвых зукатках (фельетон). Б. Салаўёў. — Галзіна ўзімае галаву. У краінах народнай дэмакратыі.

Цікавы альбом

Вузкая, даўгая вуліца, забрукаваная няроўным каменнем. Узнімаючы страшны грукат, цягнуцца ламавы возычкі. Непадалеку стаіць невысокі ліхтар. Вечарам праз закуранае шкло ледзь мілгае агеньчык. На абшарным двухпавярховым доме вялікімі літарамі напісана «Сіндыкат сельскохозайствянных оруудий і машын».

Гэта — Захар'еўская вуліца ў даразольным Мінску. Старыя, пажоўклыя здымкі расказваюць аб змрочным мінулым былога губернскага горада.

У альбоме ўрача Васіля Іванавіча Каляды многа здымкаў старога Мінска. Шматлікія здымкі, любоўна сабраныя ўрачом у альбом, расказваюць, як будаваўся Мінск у савецкі час. Вось макет Дома Урада, наступны здымак — Дом Урада ў рыштываных і нарэшце — будынак Дома Урада ў закончаным выглядзе.

Перагортваючы старонкі альбома, бачыш такія знаёмыя будынікі кінаатэатра «Чырвоная зорка», Дзяржаўнай бібліятэкі імя Леніна, Палачна п'янеру, Універсітэцкага гарадка, фабрык-кухні, многіх жылых дамоў на вуліцах Савецкай, Карла Маркса, Горкага і іншых. Цікаваць прадстаўляюць здымкі — перспектыва Савецкай вуліцы напярэдадні вайны, тэатр оперы і балета, тэатр імя Янкі Купалы і рад іншых.

Асноўныя старонкі альбома прысвечаны Мінску ў першыя дні пасля вайны. У гэтым раздзеле ёсць цікавыя малюнкi акараляў урача В. І. Каляды, а таксама фотаздымкі. Жудаснае ўражанне пакідаюць руіны Ленінскай і Савецкай вуліц.

Значнае месца займаюць здымкі сённяшняга Мінска. Як непадобна была Захар'еўская вуліца на п'япершні праспект імя Сталіна! Шырокая, навава адбудаваная вуліца. Шматпавярховыя жылыя і адміністрацыйныя будынікі ўпрыгожваюць п'япер гэты цудоўны праспект. Ды не толькі яго. Былыя ўскраіны горада — таксама дэпазавальна змянілі сваё аблічча. Аб гэтых вялікіх зменах расказваюць шматлікія фотаздымкі, выразкі з газет і часопісаў, сабраныя ў альбоме.

У альбоме «Мінск за п'япдэсяць год» сабрана больш двухсот фотаздымкаў і малюнкаў. Уладальнік альбома ўрач Васіль Іванавіч Калыда працуе асістэнтам Інстытута ўдасканалення ўрачоў. Цяпер ён рыхтуе матэрыялы для кандыдацкай дысертацыі.

У вольны ад работы час ён са здавальненнем аддаецца любімай справе — папувае сваёй альбом новымі здымкамі, піша акараляўныя малюнкi свайго роднага горада.

Я. ДАНСКАЯ.

Выхад руска-беларускага слоўніка

Вышаў з друку руска-беларускі слоўнік пад рэдакцыяй правадзельных членаў АН БССР Я. Коласа і К. Крапіны і члена-карэспандэнта АН БССР П. Глебкі, складзены слоўнікавым сектарам Інстытута мовазнаўства Акадэміі навук БССР. Слоўнік змяшчае каля 86.000 слоў. Тыраж — 50.000 экзэмпляраў. Выдадзены слоўнік Дзяржаўным выдавецтвам замежных і нацыянальных слоўнікаў у Маскве.

рамогі і плошчы Перамогі ўзводзяцца будынікі трьмакватэрнай фабрыкі і адміністрацыйнага корпусу. Архітэктару тав. Грышыну ўдалося спалучыць прамысловую архітэктурную з грамадзянскай з дапамогай прыгожых трохарочных вярот, якія аб'яднуюць корпус фабрыкі з адміністрацыйным будынкам. На манументальнай вежы вышынёй да 50 метраў будучы ўстаўлены тры гадзіннікі.

Вялікія будаўнічыя работы праводзяцца не толькі ў цэнтры горада. Інтэнсіўна забудоваюцца прыгожымі дамамі вуліцы Інтэрнацыянальнай, Кірава, Жаркоўскага, Кагановіча і іншых. Раён Нова-Веліцы, які не меў да вайны каменных будынкаў, цяпер абудоваецца трох-чатырохпавярховымі дамамі. Тут будучы пабудаваны жылыя дамы фабрыкі «Везуўій», мясакамбіната, завада ізапіт, тлушчавата камбіната.

Шырокім фронтам разгортваецца ў горадзе культурна-бытавое будаўніцтва. У 1954 годзе ўступіць у строй чатыры школьныя дамы з іх на 800 вучняў кожна. На вуліцы Леніна ўзводзіцца вялікая поліклініка з дзіцячай баліняй. Уступіла ў строй у 1953 годзе поліклініка завада «Гомельскашэ». Раён «Гомельскашэ», які не меў раней культурна-асветных устаноў, атрымае ў 1954—55 гадах клуб на 500 месц. Вызначана месца для будаўніцтва абласной бібліятэкі на 300 тысяч тамоў кніг.

Вялікая ўвага аддаецца добраўпарадкаванню і асяленню горада. Будучы закладзены два новыя скверы. На чарзе — азе-

Гомель будзеца

мольскай вуліцы будзе сквер. Вакоў яго будучы ўзвышчаца шматпавярховыя жыллыя дамы, утвараючы прыгожы ансамбль.

Будаўнічы трэст № 9 разгарнуў работу па закладцы п'япавярховага жыллага дома Горкумунгаса. Архітэктар тав. Жоргал — аўтар праекта — вырашыў яго ў будыні манументальных формах. Закончана кладка п'япавярховага дома на рагу вуліц Комсамоўскай і Сілянскай. Дня будзе гатова да адачы ў 1954 годзе. Яго засяляць рабочыя і служачыя Гомельскашэ. Пачата будаўніцтва другога жыллага дома на 100 кватар да калектыва гэтага завада.

Савецкая плошча ў спалучэнні з архітэктурнымі помнікамі Парка культуры і адпачынку будзе адным з прыгажэйшых месц Гомеля. Абласны драматычны тэатр, пабудаваны на Савецкай плошчы, з'яніўся архітэктурнай асновай гэтай плошчы. Будынак тэатра вырашаны ў манументальных архітэктурных формах. Закончаны ўсе аддзелачныя работы. Хутка тэатр гасцінна адкрые дзверы для працоўных горада.

Савецкая вуліца ўбагаціцца ў гэтым годзе будаўніцтвам шматпавярховых добраабсталяваных дамоў швейнай фабрыкі «Комінтэрн», Горхарчгандля і іншых арганізацый. На перакрываючым вуліц Пер-

амогі і плошчы Перамогі ўзводзяцца будынікі трьмакватэрнай фабрыкі і адміністрацыйнага корпусу. Архітэктару тав. Грышыну ўдалося спалучыць прамысловую архітэктурную з грамадзянскай з дапамогай прыгожых трохарочных вярот, якія аб'яднуюць корпус фабрыкі з адміністрацыйным будынкам. На манументальнай вежы вышынёй да 50 метраў будучы ўстаўлены тры гадзіннікі.

Вялікія будаўнічыя работы праводзяцца не толькі ў цэнтры горада. Інтэнсіўна забудоваюцца прыгожымі дамамі вуліцы Інтэрнацыянальнай, Кірава, Жаркоўскага, Кагановіча і іншых. Раён Нова-Веліцы, які не меў да вайны каменных будынкаў, цяпер абудоваецца трох-чатырохпавярховымі дамамі. Тут будучы пабудаваны жылыя дамы фабрыкі «Везуўій», мясакамбіната, завада ізапіт, тлушчавата камбіната.

Уладзімір КОРБАН

ПЕРАКЛАДЧЫК

Б а й к а

Аднойчы з рускай мовы было патрэбна перакласці новы Падручнік для вясёльных школ,

Дачы падручнік даручыў, А сам за медыцыну ўзяўся. Ён гэту працу хутка здаў.

Мінула дні са два: ён спешна дыктаваў Свой новы пераклад «Як свет калісць зараджаўся».

І зноў тры кніжкі ўзяў: «Каметы», «Іпадром»

І «Будаўніцтва ў калгасе». У выніку з'явіўся новы том У... ашчадкасе...

Памалу і жыве. Ці трэба знаць яму, Што чытачы, калі чытаі, Плячкі паціскалі і казалі: «Не разумеем: што к чаму?»

А па майму тут разуменню Пра гэта трэба так сказаць: Умее ён рублі перакладаць З дзяржаўнай у сваю кішэню.

ФЕЛЬЕТОН

Па гандлёвых закутках

У магазінах рэспублікі з кожным днём з'яўляецца ўсё больш і больш добраахвотных тавараў. Усё гэта вельмі добра. З другога-ж боку, на жаль, яшчэ бывае і так, што не радзе пакупнікі набываць ім той ці іншай рэчы.

Расчынім дзверы магазіна № 52 Мінпрамгандлю, які знаходзіцца на вуліцы імя Валадарскага. Пакупнікоў тут звычайна няма. Вось выбіраюць мэблю муж і жонка. Яны атрымалі новую кватэру, светлую, з усімі выгодамі. А ў такую кватэру, вядома, не паставіш якое-небудзь ламача.

— Складаце нам гэты ложак, — просіць муж. Папрасіць-то лёгка, але як «маніраваць» ложак, калі ён вытворчасці Валкаўскай арцелі? Плячкі паміж спінамі ніяк не загоіш у падрыхтаваны для іх гнёзды. Калі-ж гэта ўдзецца зрабіць, то аказваецца, што ложак хістаецца ва ўсё бакі, як нейкая качалка. Канструктары трохі «памыліліся» ў градусе адхілення: замест 2—4, дазволенага ГОСТам, зрабілі 15 градусаў. Можна дзяць у такім ложку калыхаць? Не, не ўдзецца, — ён рышчэ, як непаздзаныя калёсы.

Непрыгодны і ложак з сеткай, якая азначае шыроў «у плячак», чым галоўка ложка. Падраўнаўшы рукі аб заўсёды, будзеш абыходзіць гэты ложак ва тры кіламетры, — навошта пакупніку такое казаскае карыста?

Не ўдалося з ложкамі, дык можна папаўнаць з шафай? Вось шафа першага імя Гуртуні Баўруйскай мэблявай фабрыкі імя Халтурына. Заганяюшы ў яе, у тую-ж хвіліну захапляеш дзверцы: унутрынае паліцы згорбіліся... У шафах вытворчасці мінскай арцелі «Радзіма» металічная арматура прымацавана цвікамі. Падцігнеш за кольца — яно застаецца ў руках, а дзверцы — на месцы. Замыкаць цвікі звычайнымі шурупамі ў арцелі пакуль што «не думаліся», робяць мёбля па прыкладу «ад-ляп» і наваляю на гандлёвую сетку! А сетка гэта часам бывае з такімі дзіркамі, што праз іх сабакі праскочыць.

Вось яшчэ прыклад. Шафа брэсцкай арцелі «Стэханавец» каштуе 920 рублёў. Але... не ўсё добра, што блішчэць і дорага каштуе. Гэтую шафу людзі не хочуць купіць і за пазнавальна, — яна дэфармаваная, асабліва ніжні яе скрынні. Навасельм спытаюцца да буфета? Тут іх чакае няёмкае расчараванне. Унутра-

ныя замкі тумбаў буфета мазырскіх мэблявай фабрыкі ніяк не хочуць замыкацца. Новабеліцкі дравапрацоўчы камбінат вызначыўся іншым — выпуцілі буфеты, якія пакупнікі ахрысцілі леўшунамі: дзверцы з правага боку буфета зачыняюцца злева направа — шыварат-нашыварат.

Многа надобных тавараў і ў іншых магазінах Мінпрамгандлю, таму што не робіцца бракоўка мэбля, правараецца яе якасць з пятага на дэсятая, праз пенькалоду.

Яшчэ менш перашкод для браку стаіцца гандлёвымі арганізацыямі на перыферыі. Чым толькі не гандлююць у раёнах! Пакупнікі прастэруюць супраць таго-та гандля, аднак справы часцікам застаюцца паранейшаму.

У магазіне арцелі «Наперад» у Мазыры прадаюць зусім абудзелыя папяросты «Дэлі» і сідарэты «Фрыма».

Арцель «Чырвоная звызда» станцыі Славачна выпускае міскі з крывабыкімі донцамі, таму міска можа круціцца, хістацца на сталае, як дзіцячая цацка «ваўчок».

І яшчэ ўважнем Пляшкіна, скупасць якога пераняла пінская арцель «Чырвоны металіст». Пляшкіна, як вядома, стараўся, напрыклад, як-небудзь зберагчы хоць-бы маленкіх кавалачак паперы, а арцель старэйша сжаноміць чыгуны не на карысць якасці сваіх вырабаў. Вырабляюць пячаныя паліты, скарочваючы іх памер на суперак ГОСТу, але цяну на паліты занышчаюць без малага на чатыры рублі. Мала таго, камфоркі на палітах не адпавядаюць патрэбным памерам, таму стандартныя паліты і чыгуны невядома як прылагодзілі на такую паліту.

Розныя гаспадарчыя арганізацыі любяць наладжваць шумныя выставкі сваіх вырабаў. На іх дэманструюцца гудоўныя экспанаты. Але воль выстаўку непрыгодных рэчэй ніхто не адраўнае. А шкада! На такіх выстаўках браку можна было-б многа чаго знайсці пакульча... Стараючыся хоць трохі ліквідаваць гэты прабел, мы арганізавалі ў гэтым фельетоне невялікія заочныя музей непатрэбных рэчэй, якія-б калодзі вока бракоўшчы і тых, хто прымае іх у гандля. Тут прадстаўлена далёка не ўсё, што можна было. Напрыклад, нехпаце тут такіх экспанатаў, якія розныя акты аб якасці тавараў, якія без патрэбных вывадаў ляжаць «навалом» у Міністэрстве гандлю БССР.

А. СЕВЕРЫН.

У пачатку кастрычніка.

Карціна Г. Азгур.

У КРАІНАХ НАРОДНАЙ ДЭМАКРАТЫІ

ТЭАТР У НАРОДНЫМ КІТАІ

З кожным годам усё большае развіццё атрымлівае ў народным Кітаі тэатральнае мастацтва. Цяпер у краіне дзейнічае каля двух тысяч тэатраў, мастацкіх ансамбляў, балетных труп і цыркавых калектываў. Дзеянчы сцэнічнага мастацтва Кітайскай Народнай Рэспублікі праводзяць вялікую работу па культурнаму абслугоўванню працоўных.

У сталіцы Кітая — Пекіне, які з'яўляецца адным з буйнейшых культурных цэнтраў краіны, дзейнічаюць 64 розныя тэатральныя калектывы. У буйным горадзе тэатры сталіцы паказалі гледачам новыя п'есы «Цюй Юнь» — аб жыцці вялікага кітайскага паэта, «40 год чытаня» — аб будаўніцтве чыгуны Кенду-Чунцін, п'есы аб сучасным жыцці краіны — «Чжао Сю-лянь», «Ван-Гуэй і Лі Сан-сян».

На сцэне пекінскіх тэатраў з поспехам ідуць таксама п'еса «Світанне над Масквой» А. Сурава, савецкіх дацых п'еса «Зайка-заяніца» С. Міхалкова і «3 табой, таварышы» М. Прымававай, пастаўлены калектывам пекінскага дзіцячага тэатра.

Рыхтуюцца да пастаўкі новыя драматычныя творы аб жыцці рабочых і сялян новага Кітая, а таксама «Маладая гвардыя» А. Фадзеева, «Інаш жыць нельга» А. Сяфронава. Рыхтуюцца да пастаўкі «Рамеа і Джульета» Шэкспіра.

ВЫСТАўКА

«ПОЛЬСКАЯ АРХІТЕКТУРА»

У Вене адкрылася выстаўка «Польская архітэктура». Выстаўка расказвае аб грандыёзных поспехах, дасягнутых польскім народам у справе аднаўлення разбураных вайной гарадоў, сёл і шматлікіх помнікаў культуры. Вялікая ўвага на выстаўцы аддадзена аднаўленню і будаўніцтву Варшавы. Дэманструюцца экспанаты, якія расказваюць аб паспяховым будаўніцтве ў Варшаве Палаца культуры і навукі імя І. В. Сталіна.

Вялікую цікавасць у наведвальнікаў выстаўкі выклікае кінафільм «Варшава», прысвечаны аднаўленню польскай сталіцы.

НОВЫЯ РУМЫНСКІЯ КІНАФІЛЬМЫ

На экраны кінатэатраў Румыніі вышла першая серыя новага мастацкага фільма «Знік гарніста» вытворчасці кінастудыі «Букурэшць», пастаўленага рэжысёрам Дзіну Негруна па сцэнарыі Чэзара Петроску і Міхаіла Навікава. Карціна расказвае аб гераічным мінутым румынскага народа. Цяпер ідуць работы над стварэннем другой яе серыі.

Найдаўня гэтая-ж кінастудыя закончыла здымкі новага мастацкага фільма «Брыгада Іанца», прысвечанага румынскім шахцёрам, і прадаўжае работу над фільмам-спектаклем «Згубленае пісьмо» І. Кардажале.

У бліжэйшы час у кінастудыі «Букурэшць» пачнуцца работы над новымі мастацкімі фільмамі «Заўтрашня змена».

Новыя кнігі

У Дзяржаўным выдавецтве БССР вышлі з друку і паступілі ў продаж наступныя кнігі: Змітрок Бядуля. Збор твораў. Том IV. Рэдакцыйная калегія: М. Клімовіч, Ул. Карпаў, А. Семановіч. Тыраж 15 тыс. экз., стар. 576. Ціна 11 руб. 15 кап. Алякс Гурло. Вершы. Рэдактар Л. Салавей. Тыраж 8 тыс. экз., стар. 212. Ціна 4 руб. 15 кап. Яўгеній Мазалькоў. Якуб Колас. Крытыка-біяграфічны нарыс. Рэдактар А. Куцар. Тыраж 10 тыс. экз., стар. 160. Ціна 2 руб. 90 кап. І. С. Тургенеў. Муму. На рускай мове. Малюк І. Рана. Тыраж 50 тыс. экз., стар. 48. Ціна 50 кап. А. Барто. Вясёлыя вершы. На рускай мове. Рэдактар С. Міхалюк, Малюк В. Гарэва. Вокладка В. Басва. Тыраж 50 тыс. экз., стар. 64. Ціна 85 кап.

Праўдзіне, партарганізацыя і мясцом Саюза савецкіх мастакоў БССР выказваюць спачуванне мастаку, члену праўдзіна Саюза савецкіх мастакоў БССР тав. ЦЫРКУ В. К. з прычыны напатаўшага яго гора — СМЕРЦІ МАЦІ.

Галоўны рэдактар Васіль ВІТНА.

Рэдакцыйная калегія: Заір АЗГУР, Дзмітрый АРЛОУ, Уладзімір АЛОУНІКАУ, Алякс БАЧЫЛА (намеснік галоўнага рэдактара), Васіль БУРНОСАУ, Настас ГУБАРЭВІЧ, Ірына ІДАНОВІЧ, Павел КАВАЛЕУ, Барыс ПАРНОСІНІ.

Друкарня «Чырвоны друкар», Мінск, Рэволюцыйная, 12.

У Барысаўскім раёне

Кінафестываль сельскагаспадарчых фільмаў

У раёне ідзе кінафестываль сельскагаспадарчых фільмаў. Ён працягнецца да сакавіка. У гэты час хлэбаробам будучы паказаны кіначасопіс «Навіны сельскай гаспадаркі», фільмы «Жыццё раслін», «Жыць прыклад» і іншыя.

Перад пачаткам сеансаў праводзяцца лекцыі і даклады.

Да сваіх шэфў

Калектыв мастакаў самадзейнасці фабрыкі пінжына імя Молатава — часты госць у сваіх падшэфных, членаў сельскагаспадарчых імя Варашылава Карсакаўскага сельсавета. Самадзейныя артысты добра вядомыя хлэбаробам па іх паспяховых выступленнях на калгаснай сцэне.

Нядаўна калектыв мастакаў самадзейнасці зноў пабываў у калгаснікаў.

Чагга наведваюць сваіх падшэфных таксама калектывы мастакаў самадзейнасці гарадской і пажарнай аховы, прамысловай арцелі «Звязда» і іншыя.

Жаданыя госці

Артысты Беларускай дзяржаўнай эстрады часта прыязджаюць на гастролі да барысаўчан.

Найдаўня тут пабываў калектыв эстрадна-тэатральнага ансамбля мінішор. Ён паказаў гледачам у пастаўноў З. Залескага камедыю-аглед В. Дыхавічана і М. Слабодскага «Дзе гэта вуліца, дзе гэты дом».

Пастаўноўка была цёпла прынята гледачамі. За два дні яе наведала каля тысячы чалавек.

Е. ЛЯКОУСКІ.

ра. Здымаецца фільм нейкім-ананімным таварыствам «аматараў». Заходнегерманскі карэспандант прагрэсіўнай газеты «Ліберасам» высветліў, хто гэтыя тямнічыя «аматары». Ён называе фільм — сямейна-прадпрыемства Гітлера. Аказваецца, таварыства ўзнавальнае родная сястра Евы Браун — жонкі фюрера.

Газета «Юманітэ» 18 лістапада пісала: «У Вене ва ўрачыстай абстаноўцы адбыўся праглед гэтай карціны, на якой прысутнічаўі каля трохсот членаў будзета і некаторыя прадстаўнікі саходнегерманскага ўрада».

У Заходняй Германіі можна знайсці імя і іншых падобных «творцаў мастацтва». У адным са сваіх артыкулаў «Юманітэ» змяшчае фота-плакат, які надаўна вышаў у Дармштаце... Мастацкі мантаж — гэта карта народна-дэмакратычнай Польшчы, над якой ляжыць германскі бамбардуюшчык. Надаюць бомбы і бачна, як гарыць вуліцы польскіх гарадоў. Такі плакат — гэта нічым не прыкрыты заклік да новай ітэрвенцыі.

Навучальны не толькі кінафільмы і плакаты. Надаўна ў Нюрнбергу вышлі адна звычайная проста географічная карта. Вышла яна тыражом у дзевяць тысяч з лозунгам «Германія вышэй за ўсё». Гэта — карта «новай Германіі», у склад якой ўключаны Калінінградская вобласць, частка Савецкай Літвы (граніцы праходзіць па Неману), значная частка народна-дэмакратычнай Польшчы, паўночныя раёны Чэхаславакіі, Паўднёвая Данія, Эльзе і Латарынгія, белгійскія вобласці Эйпен і Мальмедзі.

Характэрна, што гэтая карта перадрукавана афіцыйнаю болскага ўрада «Ост вест курер» ды яшчэ з такой заўвагай: «Інаша карта павінна заўсёды знаходзіцца перад вачыма кожнага дэпутата будзета (заходнегерманскага парламента. — Б. С.), каб ён не забываўся».

У Дзюссельдорфе ёсць пазт Петэр Гаса. Гэта, вядома, не Шылер, не Гейне. Вершы яго не вызначаюцца ні прыгажосцю, ні

сілай вобразаў. Але змест яго вершаў паказвае аблічча аўтара. Ужо адна назва яго зборніка «Слова зброі часцей СС» раскрывае сутнасць кнігі.

Трэба сказаць, што часці СС усхваляюцца цяпер не толькі ў вершах, але і ў прозе. Былыя гітлераўскія генералы стаі штатнымі лектарамі. На сходзе «старарыства былых байдой СС» (ёсць і такое!) у горадзе Брамбергу гітлераўскі генерал Штэйнер заявіў: «Часці СС навіны быць узорам для еўрапейскай арміі».

Народы Еўропы добра ведаюць, што гэта за «вялікія традыцыі». Яны пачытаюць руйны і напалітчы гарадоў і сёл, тысячы забітыя і ў чым не навіны людзей.

На варце гэтых «вялікіх традыцый» стаюць не толькі гітлераўскія генералы, але і некаторыя дэпутаты будзетага. Адзін з іх — доктар Готфрыд Медла выдаў надаўна кнігу «Вілікі шлях», у якой з усіх сіл імкнецца апраўдаць, абяліць зверствы фашысцкіх галаварэзаў.

Вышла ў свет кніга вядомага ваеннага зладчыка Альберта Бесерлінга «Усё жыццё — салдат». У кнізе фашысцкі вылюц — салдат». У кнізе фашысцкі вылюц — салдат. У кнізе фашысцкі вылюц — салдат.

Усё гэтая макулатура, якая ўсхваляе гітлераўскую армію галаварэзаў, знайшла гэтаму падтрымку на старонках чыгаскага рэакцыйнага часопіса «Амерыканскія легіён». Часопіс спачувальна піша пра карныя паходы войск СС. Ён лічыць, што «Рузвельт і Черчыль зрабілі ў мінулым вялікае злачыства, заключыўшы саюз з Расіяй».

Відаць, фашызм зноў спрабуе ўзніць сваю галаву. Адноўляе рагула фашысцкай прапаганды. Гітлераўскія паслядоўнікі робяць усё, каб варытацца падтрымкай у сваіх зааказічных гаспадароў. Але народы Еўропы, дзе надаўна лютываў фашысцкі тэрор, многаму навучыліся за час вайны. І іх не так лёгка цяпер ашукаць.

Б. САЛАГЕУ.

Актывізаваць работу сельскіх культасветустаноў

(Агляд пісем)

Рэдакцыя атрымлівае шмат пісем ад сявіх карэспандантаў і чытачоў, якія расказваюць аб вольных работх сельскіх культурна-асветных устаноў, розка крытыкуюць недахопы. Металіст палеаскай абласной бібліятэкі імя А. Пушкіна тав. Е. Альберсон піша аб прапагандзе агра-тэхнічнай літаратуры Верасіцкай сельскай бібліятэкай Калінкавіцкага раёна. Вібіятэка за апошні час правяла некалькі канферэнцый чытачоў на тэмы: «За высокі ўраджай Ільну», «Навіскае ўраджай азімых культур», «Вечарні агра-тэхнікі на кнізе Філіпенкі «Збіранне, захоўванне і выкарыстанне мясцовых угнаенняў». Гэтыя мерапрыемствы павысілі ў калгаснікаў цікавасць да сельскагаспадарчай літаратуры.

Цікавае пісьмо атрымала рэдакцыя ад гародніцка-савадова калгаса імя Пімаўскага Пружанскага раёна Івана Мікітайчына Місюлі. Ён расказвае аб рабоце Брасіцкай хаты-чытальні «Вечарні намы калгаснікі праводзяць свой вольны час у хатце-чытальні. Яны з цікавасцю чытаюць свежыя газеты і часопісы, іграюць у шахматы і шашкі. 189 калгаснікаў нашай сельсавету з'яўляюцца актыўнымі чытачамі бібліятэкі. Калгаснікі любяць чытаць творы савецкіх пісьменнікаў. Многія са савалашнінем прачыталі творы К. Паўстава «Шкі Дор» і «Палітыка паліна».

Аб шэфскай рабоце Дзяржаўнага драматычнага тэатра імя Янкі Купалы над Схілавіцкім Домам культуры Мінскай вобласці расказваюць чытачы нашай газеты тт. В. Кусаў і Л. Азміша.

«Артысты тэатра, — пішуць яны, — за апошні час наладзілі ў клубе некалькі цікавых і змястоўных канцэртаў. Шэфы многа дапамагаюць гурткам мастацкай самадзейнасці. Надаўна народны артыст Саюза ССР П. Малчанаў правёў з удзеламі мастацкай самадзейнасці гуртку аб майстэрстве актара».

Чытач Я. Розшав наведвае аб тым, як арганізаван культурны аддзялак механізатару Кобрынскай МТС Брэсцкай вобласці. Тут часта наладжваюцца культ-

паходы ў кіно, на выязныя спектаклі тэатра імя Ленінскага комсамола. Кобрынскі раённы Дом культуры арганівае для механізатару канцэрты мастацкай самадзейнасці. Нядаўна такі канцэрт адбыўся ў інтэрнаце МТС. На ім прысутнічала больш 70 трактарыстаў, механікаў і служачых МТС.

Слухач Славаенскай сельскагаспадарчай школы Эльскага раёна В. Гавароўскі піша аб рабоце бібліятэкі. Актыўнымі чытачамі бібліятэкі з'яўляюцца 70 слухачоў. Яны вывучаюць творы Леніна і Сталіна, чытаюць кнігі М. Горькага, В. Маякоўскага і іншых савецкіх пісьменнікаў.

Многія пісьмы, атрыманыя рэдакцыяй, расказваюць аб тым, што ў некаторых раёнах рэспублікі ўсё яшчэ слаба пастаўлена культурнае абслугоўванне насельніцтва. Чытач К. Памераўца наведвае, што ў Літвінскай раёне драмна прадуць кінатэатраўкі. Раённы аддзел культуры не кантралюе кінатэатраўкі. У выніку — ні адна з 12-ці кінатэатраў не выконвае плана.

«Дрэна прадуць сельскіх культурна-асветных устаноў Брычэўскага раёна, — піша ў рэдакцыю М. Мельнінаў. — Касцюкаўска хата-чытальня займае маленькіх куток у памішанай сельскага Савета. Невялікі стоік — воль і ўсё яе абсталяванне. У Міхеевіцкай хатце-чытальні аз кароткі час змяніліся тры загадчыкі».

Раённы аддзел культуры не прымае мер, каб замацаваць кадры, арганізаваў вучобу культасветработнікаў. Многае мог-бы зрабіць раённы Дом культуры. Дырэктар тав. Дзімітрый і мастацкі кіраўнік тав. Шнітман не дапамагаюць сельскім клубным установам, калектывам мастацкай самадзейнасці.

Верасіўскі Пленум ЦК КПСС патрэбаваў ажыццявіць работу ўсіх сельскіх культурна-асветных устаноў. Абавязак абласных упраўленняў культуры, раённых аддзелаў культуры актывізаваць работу хатчытальняў, клубоў, бібліятэк, дамоў культуры, зрабіць іх сапраўднымі цэнтрамі культурнай работы на вёсцы.

Гадзіна ўзнімае галаву

«Знятая ўлада і ўлады», — так абрун-тавана забарона цэнзурай кінакарціны «Лёгікі год» таленцітага італьянскага рэжысёра Луіджы Памта.

«Пра якую ўладу ідзе гаворка?» — пытаецца газета «Нітэ».

Аказваецца, што карціна «Лёгікі год» (назва іранічная. — Б. С.) прысвечана становішчу італьіянскіх і фашысцкай Італіі. У ай сурова асуджаюцца фашысцкія парадкі. Падае ў краіне закінваюцца яшчэ да пачатку вайны. Значыць, забараняючы карціну, дзеянні італьянскай улады абараняюць былы ўрад Мусаліні.

Найдаўна два італьянскія журналісты Рансі і Арыстарка былі асуджаныя ваенным трыбуналам у Мілане за тое, што яны нібыта знявалікі італьянскай арміі. Рансі напісаў сцэнарыі «Армейскае любоў», у якім раскрываў сутнасць «спэдыўгаў» італьянскіх фашысцкіх войск у Грэйці. Арыстарка надрукаваў сцэнарыі ў часопісе «Чыніма нова». У сучаснай Італіі нельга паказваць сапраўдны твар фашыстаў.

У невялікіх рымскіх тэатрах на вуліцы Гальдонія выдаўна з вялікім поспехам ішоў спектакль «Рым з Трылусы» Гілаці і Кіра (Трылуса — казачны горад дурніў у італьянскім фальклоры). Увесь друк, у тым ліку і буржуазны, з захапленнем сустраў гэты спектакль. Усім спадабаўся спектакль, не спадабаўся ён толькі Іспанскай духоўнай акадэміі, якая існуе пры Ватыкане. Іспанскія іезуіты знайшлі пастаўноўку амаральнай. І гэтага было дастаткова, каб італьянскія ўлады забаранілі спектакль.

Нават буржуазныя газеты былі збянтэжаны. На самай справе, чаму чужаземныя палы вырашаюць лёс рэпертуара італьянскіх тэатраў?

Справа, вядома, не ў амаральнасці. Аказваецца, у п'есе ёсць куплеты, якія без захаплення гавораць пра Франка. І таму італьянскія ўлады паспыхалі ўступіцца за «пацярпеўшага» іспанскага дыктатара.

Рагула цэнзуры выклікае рэзкія пратэсты перадавой італьянскай інтэлігенцыі. Пасля забароны карціны «Лёгікі год» адбыліся шматлікія сходы не толькі кінематаграфістаў і работнікаў мастацтва, але і вучоных, юрыстаў, урачоў. Былі прыняты рэзалюцыі пратэсту супраць дзеянняў цэнзуры. Камуністычная фракцыя ўнесла ў парламент запыт аб прычынах забароны кінафільма.

Рансі і Арыстарка працягваюць барацьбу са пераглед справы. У прагрэсіўных газетах друкуецца многа матэрыялаў аб зверствах фашысцкай арміі. Гэтыя матэрыялы аб'яднаны ў асобны зборнік, які вышаў нядаўна ў Мілане. Зборнік паказвае, што Рансі не толькі нічога не прыдумав, а наадварот, не поўнасьцю скарывстаў у сваё матэрыяла на гэтую пытанню. На сходзе італьянскіх прагрэсіўных кінематаграфістаў пастаўлена пытанне аб неабходнасці выкрыцця «фашысцкіх легенд» сродкамі мастацтва. Малоды рэжысёр Луіджы Памта заявіў, што ён пачынае здымаць карціну аб фашысцкіх зверствах у Аблані і дэб'ецца яе вышукну, «зкі-б пажакціці ні стала ні яго шляху».

Як бачна, абаронцы фашызма атрымліваюць у Італіі моцны адпор. Яны вымушаны гаварыць не поўным голасам... За тое ім куды леш жыццё ў аднаўраўскай Германіі.

У Заходняй Германі